

Tallinn Peterburis

Ülal: Sügisene Peterhof, mille purskkaevud suletakse 14. oktoobril ja avatakse 1. mail.

Vasemal ja paremal: Eestlaste etnopäev Peterburi etnograafiameuseumis, mille kohta oleks õigem öelda – Etnograafiapalee.

Fotod Raepress

Kümmekond päeva tagasi väisas Neevalinna esinduslik Eesti pealinna delegatsioon – äri- ja kultuuritegelasi ning linnapoliitikiid, kokku 260 inimest.

Teoks said järjekordsed "Tallinna kohtumised Peterburis", sedapuhku juba 12. korda. Kevadel on neevalinlasi oodata Tallinna.

Loe edasi lk 3

Juhtkiri

Uus riigieelarve – ilus loosung

KADRI SIMSON
Keskerakonna parlamendifraktsiooni esimees

27. septembril andis peaminister Andrus Ansip Riigikogule üle 2013. aasta riigieelarve ning opositsioonil on olnud võimalik selle mahuka dokumendiga tõsiselt tutvuda.

Juba mitmel sügisel lasub siinkirjutajal pärast ministrite pressiteadete lugemist tunne: kas tõesti on nüüd lõpuks ometi tehtud riigieelarve, mis arvestab Eesti inimeste vajadustega? Siiski olen alati pidanud pärast eelarvega põhjalikumalt tutvumist pettuma, sest paraku selgub, et kõik see, mis on kirjas pressiteadetes, on olnud ainult ilus loosung.

Valitsus otsustas nüüd suurendada järgmise aasta riigieelarves valitsemisala palgafondi 4,4%. Esialgu tundub see olevat rõõmustav uudis, aga kui võtame riigieelarve kõrvale Rahandusministeeriumi majandusprognoosi, kus 2012. aasta tarbijahinna tõusuks on prognoositud 3,9%, siis tekib paratamatult küsimus: kas tegemist on ikka lubatud palgatõusuga või on see pigem nende inimeste ostujõu säilitamiseks uuel aastal? Kahjuks see ei lunasta aga eelmistel aastatel tehtud kärpeid.

Väga paljud riigile oluliste sektorite spetsialistid on häbiväärselt vähe väärtustatud. Õpetajad on soovinud 20-protsendist palgatõusu, mis suurendaks haridussektori kulusid 34 miljoni euro võrra. Selle asemel tõstetakse õpetajate palga alammäära küll 11%, kuid suurem osa sellest rahast peab tulema, nagu viimasel ajal ikka kombeks, sisemiste ressursside ümbertõstmisest.

KESKMÖTE: 2010. aasta jaanuariga võrreldes on ainuüksi toiduained kallinenud tänaseks 20,2% ja eluasemekulud kerkinud 21,1%. Selle taustal on õpetajate 20-protsendine palgatõusu nõudmine täiesti arusaadav.

Maakeeli öeldes – õpetajatelt võetakse ära lisatasud ja vähendatakse koolide korrashoiukulusid. See aga pole kindlasti see, mida sooviksid õpetajad, kel viimane palgatõus jäi 2008. aastasse. Võrreldes 2010. aasta jaanuariga on ainuüksi toiduained kallinenud tänaseks 20,2% ja eluasemekulud tõusnud 21,1%. Selle taustal on õpetajate 20-protsendine palgatõustamisnõue täiesti arusaadav.

Hinnatõusud on mõjutanud kõiki, aga eriti päästajaid, politseinikke, piirivalvureid, õpetajaid, meditsiini- ja kultuuritöötajaid, kes saavad palka riigilt. Kui erasektor veel on võimaluste piires palku tõstnud, siis riik on nendes elutähtsates valdkondades palka külmutanud ja mõningatel juhtudel isegi kärpinud. Alati ei ole asi isegi niivõrd palga suurus, vaid töötajatesse suhtumises.

1. oktoobril alustasid Eesti tervishoiutöötajad streiki, eesmärgiks parandada tervishoiusüsteemi olukorda. Streikima sundis neid Sotsiaalministeeriumi suhtumine, nagu poleks tervishoiuprobleemid riiklikult olulised ning nende lahendamiseks ei soovita tegelda. Hoolimata arstide, õdede ja hooldajate püüdlustest istuda sotsiaalministri ühe laua taha ning leida lahendus meditsiinitöötajate välismaale pagemise pidurdamiseks, on sotsiaalminister Hanno Pevkur jätkuvalt seisukohal, et tema tervishoiutöötajatega kollektiivlepingu ja palga üle läbirääkimisi ei pea.

2013. aastal annab Eesti inimestele valusa löögi elektri kallinemine, aga valitsus laiutab ainult käsi. Ometi kontrollib praegu kaht kolmandikku meie inimeste elektriarvetest riik. Riigiettevõtte Eesti Energia uued hinnakirjad annavad oluliselt selgema pildi nendest elektrihindadest, mis ootavad tarbijaid uuel aastal. Kui vaadata Eesti Energia avatud turu elektripakette, siis lühim fikseeritud hinnaga leping näeb ette – elektrienergia kilovatt-tund maksab 4,99 senti; hinnatõus 58%. Kui siia lisada Eleringi võrguteenuse kallinemine 13,3% võrra, saame tulemuseks, et järgmisel aastal ootavad kodutarbijaid umbes 20% suuremad elektriarved. Ärme unustame, et elekter ei kalle üksnes kodutarbijail, vaid ka väikeettevõtjail. Elektrienergia hinnatõus tähendab sedagi, et kallineb ettevõtete toodang. See aga tähendab täiendavat lööki rahakoti pihta.

Väikesest eelarvedefitsiidist ja suure hurraaga osalemisest Euroopa stabiilsusmehhanismides saavad kasu peaminister Andrus Ansip ja rahandusminister Jürgen Ligi, pälvides Euroopas kolleegide tunnustuse ja heakskiitu. Kuid tegelikult tuleb väärtustada omi spetsialiste ja koostada riigieelarve põhimõttel, mis arvestaks kogu Eesti rahvaga.

NÄDALA NUPUD

Toobali ja Laasi juhtum: õigus võitis jõu

Õiguskantsler Indrek Teder seisukohast rikuti Riigikogu liikmete Priit Toobali (*pildil vasakul*), Lauri Laasi (*pildil paremal*) ja Ester Tuiksoo läbiotsimisega ilma parlamendi nõusolekuta põhiseadust, mis otseselt nõuab Riigikogu otsust saadikupuutumatus ära võtta. Seadus, mille alusel prokuratuur ja kapo läbiotsimise korraldasid, oli põhiseadusvastane.

„Vastuolu põhiseadusega on mõjuv põhjus, mistõttu oleks ettepaneku esitamise Riigikogule kahtlustatavate riigikogulaste puutumatus võtmiseks ja nende suhtes süüdistusakti koostamiseks ilmselgelt põhjendamatu. Riigikogu liikmete põhiseaduses sätestatud puutumatus kaitseks saan õiguskantslerina üksnes keelduda ettepaneku Riigikogule esitamisest,” selgitas Teder. (Pikemalt loe õiguskantsleri koguhinnangut

Kesknädala veebis.)

Kesknädal kirjutas juba 4. juulil loo „Mehed, astuge tagasi!“, mille kangelasid olid peaprokurör Norman Aas ja kapo peadirektor Raivo Aeg. Nende kahe mehe tegevus on pälvinud teravat kriitikat viimasel ajal nii kohtunike (Valeri Lõõnik jt), advokaatide (Leon Glikman jt) kui ka poliitikute (Rait Maruste jt) seas. Kuigi otse öeldes – prokuratuur ja kapo on vaid riigiametid, kes täidavad

poliitilist tahet. Juhtidena on nii Aas kui ka Aeg muidugi pihtide vahel – kas jääda ausaks spetsialistiks või alluda ministri survele? Raske valik isegi siis, kui see surve on nii õudne, nagu ta praegu paistab: ei vähem ega rohkem, kui et toimub opositsiooni suu sulgemine riiklike jõustruktuuridega. See aga pole enam demokraatia.

Alaküla: Oleg Ossinovski oli kapo aastaraamatu kangeline

Tallinna Meedianõukogu esimees, Tallinna esinduse juht Euroopa Liidus Allan Alaküla (*pildil*) pidas 4. oktoobril ettekande MTÜ Ausad Valimised korraldatavas poliitika õhtukoolis, kus seekord käsitleti parteide rahastamist. Alaküla märkis, et 1990. aastatel polnud eestlastel peaaegu mingit aimu, kelle poliitikat siin aeti. Parteide rahastamise ja konkreetse poliitika omavahelist seost ei eksisteerinud. Täna teame sellest rohkem.

Alaküla tuletas meelde „kirikuraha“-skandaali (2010) ja seda, kuidas meedia, president jt. andsid siis mõista, et välisraha kasutamine Eesti poliitikas on lubamatu. Seepeale meenutas Alaküla, kuidas 2011. a valimistel Riigikokku kandideerinud sotsiaaldemokraat Jevgeni Ossinovski tunnistas, et tema kampaaniat rahastas transiidirimehest isa Oleg Ossinovski. Alaküla sõnul oli Oleg Ossinovski 2006. aastal kapo aastaraamatu kangeline, kelle tegevus oli õiguskaitseorganite poolt jälitatu ja taunitav, kuid hiljem, kui tema

rahad sattusid presidendierakonna valimiskampaaniasse, polnud neis rahades enam mingit probleemi.

Juttu oli ka sellest, et Loksalt pärit suurärimees Maksim Liksutov oli avalik sponsor Res Publica võimuletulekul. Praegune Moskva aselinnapea ja endine Eesti Vabariigi kodanik Liksutov rahastas ka Reformierakonda. Liksutov on aga kõvasti seotud Venemaa Raudtee juhi Vladimir Jakuniniga, kes sisuliselt tembeldati seoses „kirikuraha“-skandaaliga meedias ohtlikuks inimeseks. Ehk siis – üks ja sama raha on poliitikas mõnel juhul lubatud, mõnel juhul mitte, resümeeis Alaküla.

Raha on paratamatult poliitika vereringeks. Seetõttu on Alaküla arvates kahetsusväärne, et akadeemiline käsitlus parteide rahastamise teemadel puudub meil täielikult – kahjuks ei tee seda ka hiljuti esitletud Tallinna Ülikooli teaduri Raivo Vetiku koostatud „Eesti poliitika ja valitsemine 1991–2011“.

Annely Akkermann tunnustas Tallinna eelarvestamist

Riigikogu liige Annely Akkermann (*pildil*) (IRL) tunnustas 20. septembril riigieelarve kontrolli komisjoni istungil Tallinna eelarvestamist.

„Ma tahtsin tegelikult rikkuda sellist tava, et alati oleme siin Toompeal väga kriitilised Tallinna eelarvestamise suhtes. Aga juttu oli sellest SAP-ist (maailma juhtiv majandustarkvara pakkuja – *Toim.*), ja kui ma Pärnus tegin täielikult ringi eelarvestamise süsteemi (see oli minu haldusala aastal 2010), siis me õppisime tegelikult Tallinnas SAP-i baasil tehtud tekkepõhisest eelarvestamisest väga palju. Minu arvates Tallinna finantstöö selles valdkonnas on päris hea. Ja see on tehtud juba aastaid tagasi,“

tüles endine Pärnu linnavalikogu liige Akkermann. Sisuliselt andis ta mõista, et ülejäänud Eesti võiks võtta Tallinna eelarvestamisest eeskujut, ja väljendas imestust, miks pole seda tehtud.

Kesknädal tunnustab nii Akkermannit kui ka reformierakondlast Kaja Kallast (vt 3. oktoobri Kesknädal „Kaja Kallas: Bussiradadesse suhtun positiivselt“) ausate ja avalike Tallinna linnavalitsuse tegevust toetavate avalduste eest. Näib, et koalitsiooni eelkõige naispoliitikud hakkavad väsima ebaõiglasest poriloopimisest Tallinna linnavalitsuse aadressil ja soovivad ning ka julgevad kõnelda tõtt. Et see julgus siis jätkuks!

HIIBUSE NÄDAL

KESKNÄDAL

Address: 10130 Tallinn, Toom-Rüütli 3/5
Tellimine ja levi: 6 177 717

Peatoimetaja Urmi Reinde urmi@kesknadal.ee 6 274 583
Uudistejuht Indrek Veiserik indrek@kesknadal.ee 6 274 571
Toimetaja Tiit Maksim tiit@kesknadal.ee 6 274 573

Toimetuse käsikirju ei tagasta. Kesknädalal ilmunud artiklid väljendavad nende autorite arvamust, mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Levi AS Express Post ja AS Eesti Post.
Lehte kirjastab MTÜ Vaba Ajakirjandus

Tallinna äri ja kultuur Peterburis

Eesti tipp- ja noormuusikute kontserdid, kunstnike foto-, klaasi- ja vitraažinäitused, eesti lastekirjanduse tutvustamine, nukuetendused, folkloori- ja etnopäev, äri- ja turismiseminar, loomemajanduse seminar, linnade juhtpoliitikute plaanipidamised – niisugune oli suure sõidu „Tallinna kohtumised Peterburis“ 26.–29. septembrini teostunud kava. Samalaadsed kohtumised algasid juba 1999. aastal, seekord kohtuti 12. korda.

URMI REINDE

Tallinna Kultuuriväärtuste Ameti juhataja Aini Härm ütles, et programmi koostamisel peeti silmas just mitmekesisuse põhimõtet. Kultuurikontaktide tihendamise seisukohalt oli see kõik vägagi märkimisväärne, ja peasisi, kukkus ka täiesti kõrgetasemel välja.

Suurlinn nii lähedal

Kahju ainult, et kõigest pisi-poliitilistel põhjustel Tallinna-vaenulik Eesti meedia ei pidanud vajalikuks ühegi sõnaga tunnustada pingutusi, mida Tallinn tegi maailma linnades seas ühe pärl, 5-miljonilise Peterburi pööramiseks „eesti usku“. Nii mõnigi äriees, aga ka kultuuritegija arutles nii üksiti kui ka avalikult, et Eesti majanduse jaluletoetamiseks piisakski ainult sellest suurlinnast, mis on vaid viie sõidutunni kaugusel Tallinnast ja vaid paari tunni kaugusel Narvast.

Enne kui Peterburi Jaani kirikus algas Tallinna Filharmoonia kammerorkestri kontsert Eri Klasi dirigeerimisel (solistikas Eesti taustaga briti viuldaja Anna-Liisa Bezrodny), pidasid kõne nii Tallinna linna- ja Peterburi linnavalitsuse esindaja. Juba varem oli

toimunud Edgar Savisaare töökohtumine Peterburi uue kuberneriga (eestlastele hästi tuntud Valentina Matvijenko kutsumisel juht Moskvasse) Georgi Poltavtšenkoga. Savisaar nimetas kohtumist „soojaks, tulemusrikkaks ja konstruktiivseks“.

Linnapea märkis ka seda, et Tallinna ja Peterburi vaheliste kultuurisidemete ajalugu mõeldakse mitte aastate, vaid sajanditega. Seda enam tundub meie ainuüksi läänekumardajaist valitsusringkondi teenindava peameedia vaikiv või isegi halvustav suhtumine suhete arendamisse Peeter I loodud linnaga väiklane ja naeru-

väärne.

Taas vene tsaaride suveresi-dentsi Peterhofi pargis jalutades või laevaga mööda Neevat sõites ning selle kallastelt nähtavat arhitektuurset imeilu nautides võisid eestlased vaid mõelda, miks see lähilinn meie muidu nii „avatud“ maailmas Eesti elust nii ära lõigatud on. Meid hoitakse kursis bin Ladeni tabamise, Gaddafi kõrvaldamise ja Bagdadi pommitamisega, kuid meie noored ei pruugi teada isegi seda, et Eesti Vabariiki loodi 1918. aastal enamasti Peterburis kõrghariduse omandanud eestlastest poliitikute ajudega.

Saatuse vastu ei saa

„Saatuse tahtel on Eesti ja Venemaa naabrid,“ meenutas Peterburi linnavalitsuse liige ja välissuhete komitee esimees Aleksandr Prohorenko. Ja saatusega teatavasti pole võimalik vaielda, rääkigu meie olematu „iseseisev“ välispoliitika mida tahes.

TÕMBAB: Kahe linna koostööna taasvalminud eesti-luteri koguduse Jaani kirik tõmbab järjest rohkem eestlaste turismi Peterburi suunas. Pildil esineb ses kirikus Tallinna Filharmoonia kammerorkester – seesama, millele kultuuriminister Rein Lang keeldus raha andmast.

KONTAKTIDE TOETUSEKS: Äriseminaril pidas vene äri- ja meeste südamete vallutamiseks mõnusa „balti aktsendiga“ sütitava kõne äriees ja abilinnapea Arvo Sarapuu.

Fotod Raepress

SAHINAD

Mustpeade vennaskonda kuuluvat üks Eesti minister!!!

Siiani on Tallinna Mustpeade maja tagastamist taotleva vennaskonna eeskõnelejaks olnud vaid IRL-i kuuluv Peeter Tulviste. Ülejäänud Mustpeade liikmete osas valitseb suur salapära. Kes aga ei tahaks teada, millised poliitilised sisuliselt soovivad okupeerida Tallinna jaoks olulist ja hindamatut kinnisvaraobjekti? Kahjuks on neil poliitikutel puudunud julgus astuda avalikkuse ette. Selle asemel on argpüksite kombel kaamerate ette lükatud üksnes Tulviste.

Kesknädalani jõudnud sahinade kohaselt kuulub 2010. aastal asutatud MTÜ-sse Tallinna Mustpeade Vennaskond vähemalt üks minister (mitte kultuuriminister Rein Lang!) ja mõnigi

parlamendisaadik. Kesknädal soovivat talle ministril ja parlamendisaadikutel avalikustada oma kuulumine vennaskonda – sest see oleks aus. Teie nimed saavad ju avalikuks niikuinii, varem või hiljem!

Viimatised TNS Emori korraldatud üle-eestilise uuringu tulemused näitasid, et enamik elanikest pooldab Mustpeade maja jätmist linna omandisse, ainult kaheksa protsenti küsitluse soovib hoone tagastamist vennaskonnale.

Kuna avalik arvamus on Mustpeade maja tagastamise vastu, siis tõenäoliselt just seetõttu kardavad mustpeaminister ja parlamendi vennaskondlased oma kuulumist avalikult näidata.

Terane mõte

Eit 02.10.2012 21:08
Mulle tundub, et Eesti vabariigil oli taaskehtestamise ajaks vabariigi järjepidevus aegunud, sest see moodustis, mis praegu Eesti territooriumil toimetas, pole muud kui eestlaste häbi.

Delfi kommentaator avaldab arvamust VEB Fondi jm kohta

Mustpeade Maja jätmist Tallinna linnale ja eesti kultuurile toetab juba rohkem kui 75 000 inimest!

Allkirju saab jätkuvalt anda!

„Pealtnägija“ ei tunne seadusi

Elmisel kolmapäeval oli ETV „Pealtnägijas“ saatelõik, kus intervjueriti Tallinna Kesklinna vanemat Mihhail Korbi (*pildil*). Intervjuu suunitlus oli selline, nagu vastutaks Tallinna keskerakondlik linnavõim nende asutuste eest, mida paberites nimetatakse küll „toitlustuskohtadeks“, tegelikult aga viidati stripibaaridele. Oma pahase suhtumise edastas saates ka katoliku preester.

„Bussiradasid suudate maha panna, aga stripibaare sulgeda ei suuda,“ edastas Eesti vaadatavaim telesaade oma sõnumi.

Kuidas on asi aga seaduse järgi, mida „Pealtnägija“ paistab mitte tundvat? Kesknädal küsis seda Korbilt, ja meile saadeti alljärgnev vastus.

Korb teatab, et viimasel ajal on teravnenud huvi Tallinna vanalinnas tegutsevate äriettevõtete teenuste pakku-mise eetilise vastu, eelkõige on tähelepanu all erootilise suunitlusega meelelahutuslikud lisateenused. Kesklinna valitsusel on päevakorras nõupidamine juriidiliste teenistustega, kuidas seada äripindade kasutusse andmisel piiranguid nn põhiteenuse juurde pakutavate lisateenuste osas.

„Asi oleks lihtne,“

kirjutab Korb, „kui Vabariigi Valitsus seadusandjana muudaks seadusandlust ning sätestaks üksikasjalikult, mida näiteks tähendab toitlustuse mõistes baar, mida restoran, mida meelelahutusasutusena klubi jms. Kahjuks võtaksid seadusemuudatused aega ning piirangute loomine Eesti Vabariigis kehtivas erakordselt liberaalses majanduspoliitikas ei oleks lihtne. Seepärast püüame leida võimalusi, kuidas seada piiranguid nõnda, et vältida äripindade kasutajatega hilisemaid kohtulikke vaidlusi.“

Linn töötab koos politseiga

Kesklinna Valitsus on otsustanud suurendada järelevalvet tegutsevate äriettevõtete tegevuse suhtes, et koos politseiga fikseerida võimalikud õigusrikku-

mised ning, kui neid leidub, alustada kas äripinna üürilepingu ülesütlemisi (kui tegemist on linnale kuuluva äripinnaga) või teha äriettevõtetele hoiatusi äripindade kohta kehtivate kannete kustutamiseks äriregistris.

„Samuti pöörame tähelepanu, et äriettevõtete tegevusega kaasnev reklaamialane tegevus ei oleks agressiivne ega häiriks linnakodanikke,“ lisab Korb. Niisiis selgub Korb vastusest, et kõik see muudab linnale kuuluvate äripindade kasutusse andmise keerukamaks ning töömahukamaks. Samuti võib see kaasa tuua teistegi toitlustusvaldkonnas tegutsevate ettevõtjate pahameele – lisakontrolli peavad ju läbima ka need ettevõtjad, kelle tegevuse kõrvalteenustel pole eetilisi probleeme. „Kesklinna Valitsus on kindel, et vastavad sammud on vajalikud, sest karmistunud nõuete tulemusena võidab nii linna kui riigi maine ja lõpptulemusena loodetavasti kogu ühiskond,“ lõpetab teema Kesklinna vanem.

Kuid Kesknädal näeb siin taga hoopis muud tont – saatelõigu tellijad tahavad, et Tallinn läheks ettevõtjatega tülli. Mitte ainult selle kümnekonna stripibaariga, vaid kõigiga. Sest miks muidu raisata raha raha avalik-õiguslikus televisioonis „uudise“ peale, mis ei tuvastanud lõppkokkuvõttes mitte midagi?

Arstide streik: asi on kogu riigi m

Ärev nädal on möödas. Streiginädal. Oleks olnud lapsemeelne loota, et kohe ja järsku midagi muutub ning valitsus oma suhtumist arstiabi korraldusse oluliselt muudab. Muidugi, vähemalt näo, et suhtutakse tõsiselt, oleks võinud ette manada.

ANDRES ELLAMAA
neurokirurg

Selle asemel, et midagi arukat teha, hakkas rahandusminister Ligi süüdistama arste küll virisemises, küll karjumises. Ju ta läks närvi, kuna Arstide Liidu president oskas meedikute seisukohti ja taotlusi esitada tasakaalukalt ning häält tõstmata.

Samal ajal läks käiku ka valitsejate tavaline taktika – lüüa ajakirjanduse vahendusel lõhe streikijate sekka, aga ka isoleerida arstid muust ühiskonnast, dramatiseerides streigist tuleneda võivad mõjusid.

Valitsuse tegevus vaadeldav vaenuõhutamisenä

Tegelikult peaks valitsuse ja meedia tegevust vaatlema praegu menetluses oleva vaenuõhutamise seaduse valguses. Arste hakati vastandama õdedele ja hooldajatele, kuigi streikijad on pidevalt rõhutanud õdede ja hooldajate palgaprobleemi tähendust, ning selle lahendamise nimel ka tegutsenud.

Ilmusid kirjutised veel mitte streikivatest arstidest, vastandades neid streikijatele, ja viidati seejuures Hippokratase vandele. Õnnis Hippokratase aga ei osanud ettegi kujutada, et arstid ja õed peaksid töötama ilma väärilise tasuta. Vähemalt selles paljumeenutatud vandes pole küll midagi taolist kirjas. Muidugi on ju üpris kaval teha katse lüüa küll ka arstkonna ja selle eestkõnelejate vahele, nagu seda üritavad teha mõned alatasa ajakirjanduses esinevad „kõigi alade eksperdid“. Loomulikult kergitatakse streikijate mahategemise programmi, sisendades lugejale kuulajale, et küll on streik halvasti ette valmistatud, küll

nõudmised valesti formuleeritud. Nende väidetega on raske nõustuda – niisuguse riigi kohta, kus streikimiskogemust ei ole ja rahvas enamikul juhtudest käitub lambukestena, on asi päris hästi edenunud.

Näideldakse suhtedraamat

Siis püüti esile tuua noorte ja vanade arstide suhteprobleeme. Anonüümse noorarsti intervjuu kirjeldas selle Soome lahkunud ja Eestis koolitatud kodaniku koletuid üleelamisi ja ahistamist vanemate arstide poolt. Unustati, et arstiks saamine on protsess, mis ei lõpe diplomi saamisega, vaid sellest alles algab. Ja vanem arst ongi vastutav noorema koolitamise ning meistriks kujundamise ees. Muid, seda võib küll Hippokratase vandest välja lugeda.

Streigist kirjutades tabati hästi nupp, millele vajutada – üldiselt vaesumise tingimuses on arsti keskmine sissetulek loomulikult kõrgem kui pension või töötü abiraha. Enamik

meist töötab pealegi poolteise koormusega.

Lühiajaline meeltesegadus arstide suurlalgast

Meie Armsa Peaministri truud

sulased aga pingutasid üle, lootes statistiliste näitajate mõjujõule. Pole ju laiem avalikkus nii rumal, et uskuda maksuameti näitajaid, mis kokku saadud, laveerides ühelt poolt andmekaitse seaduse rikkumise

piiril, ja teisalt, kombineerides ühte nii välismaal teenitu, korterimüügist saadu, vanaema päranduse ning arsti abikaasa töötasu. Meie enda riigi poolt rahvusvahelistele organisatsioonidele esitatud andmed aga

Gruusia andis signaali kogu maailmale

Kas Georgia või Gruusia? Lingvistilist probleemi selles küsimuses pole. Keeleteadlased lubavad lahkelt mõlemat riiginimetuse varianti kasutada. Küsimus ja probleem on hoopis poliitilis-semantiline. Kuhu poole kaldub ja milliste suurriikide mõju- alasse see iidne riik pärast äsjaseid parlamendivalimisi jääda võib? Ehk siis, kui Georgia tähistaks sel mõõteskaalal läänemeelsust ja Gruusia Venemaa mõjude tuntavat kasvu. Mina kasutan eaka inimesena pingevalt riiginimetust Gruusia, sest olen aastakümneid nii harjunud tegema.

ENN EESMAA
Riigikogu väliskomisjoni aseesimees, Keskerakond

Bidzina Ivanišvili võit Gruusia parlamendivalimistel tuli paljudele Eestis nii üllatuse kui ka pettumusena. Aastaid on meile kinnitatud, et Gruusia liigub kindlalt reformide teel, et rahvas usaldab Mihheil Saakašvilit ning näeb oma tulevikku Euroopa Liidus ja NATO-s. Vähe sellest – Gruusia oposi-

siooni käsitleti tavaliselt läbi poliitmuige, nende protesti- miitinguil nähti esmajoones purjus inimesi, kelle keele- kaste oli teadagi kelle poolt kinni makstud.

Hoopis vähe on juttu olnud prominentsetest, kõrgesti koolitatud opositsionitegelastest, samuti võimu koondumisest ühe mehe kätte nii riiklikul kui ka kohalikul tasandil. Tähelepanuta jäid opositsiooni hoiatused võimuerakonna ebaproportsionaalselt määravast rollist ka nendel riikluse tasandil, mis peaksid ühes demokraatlikus riigis olema sõltumatud.

Gruusiinlased ise rääkisid muud

Mäletan kohtumist Gruusia opositsiooni esindajatega Riigikogus. Nende poolt maallit pilt ja esitatud tõendid ei vastanud kaugeltki meil valitsenud ametlikule arvamusele olukorrast Gruusias.

Eesti on küll alati diplomaat- korrektselt rõhutanud, et toetame demokraatlikke reforme Gruusias, mitte niivõrd Saakašvilit. Kuid neid oli tegelikult ju üsna raske lahutada. Garant, või nii.

Mäletan sedagi, kui Saakašvili käis mõne aja eest Riigikogus. Ta oli kindel, et võimupartei võidab valimised. President oli küll mures Gruusia meedia, eriti eratelevisioonide pärast.

Ja täna tundub, et riigipea mure oli põhjendatud. Meedia mõju on igas riigis tohtu, üleminekumaades, kus küsimusi on rohkem kui vastuseid, aga eriti. Täna algab enamik revolutsioonidest meedias, eriti telekraanilt. Oli see Eestis siis teisiti?

Sõnasõda ja meedia- kampaania

Esiialgu on veel raske ja riskantnegi väita, kui suurt rolli valimistulemustes mängisid õõvastavad kaadrid ühest Tbilisi vanglast. Kindlasti omas see piinlik paljastus mõjujõudu. Vastaste vahel käis enne valimisi tavatult äge sõnasõda ja meediakampaania, mis mõlemale osapooltele, isegi püstirikkale Ivanišvilile läks kena kopika või, õigemini, lari maksma. Oluline on siiski see, et rahvusvaheliste vaatlejate poolt

ausateks ja demokraatlikeks hinnatud valimised toimusid ning rahvas sai välja öelda oma rahvarohketel demonstratsioonidel rõhutatud tahtmise.

Hoopis teine jutt on valimistulemuste sobivus erinevate riikide otsustajatele. Üldiselt on kommentaarides suudetud hoiduda nii liigest eufooriast kui ka masendusest. Seda ka Eestis. Rõhutatud on Gruusia ühiskonna signaali oma valitsejatele ning kogu maailmale, räägitud on valimiste läbiviimise korrektsusest ja detailideni läbimõeldud kulgemisest. Nii või teisiti. Valimisvõit oli mäekõrgune – vahe kahe vastasleeri tulemuste vahel ligi 15 protsenti. Tänaase seisuga saab Ivanišvili erakond Gruusia Unelm riigi parlamendi 150 kohast 83, Ühtne Rahvuslik Liikumine 67 kohta. Hetkel on lahendamata veel paarkümend protesti valijate surve- tamise kohta.

Reaalselt võiks neist ehk kolmandik jõuda pikemasse menetlusse, mis lõplike valimistulemuste väljakuulutamist mõnevõrra edasi lükkab. Keskväliskomisjon peaks esitama lõplikud tulemused 20. oktoobril ning uus parlamentikoosseis võib koguneda 20 päeva jooksul pärast valimistulemuste kinnitamist ehk 9. novembril.

Valitsuse moodustamine käib

Samal ajal on valimiste võitja- erakond moodustanud juba komisjoni konsultatsioonide pidamiseks täna veel Gruusiat valitseva Ivane Merabišvili kabineti esindajatega. Komisjoni juhivad poliitikud, kes esmaspäeval avaldatud Ivanišvili tulevase valitsuse nimekirjas mängivad olulist rolli. Irakli Alasaniast saab

bide kõrval koguni AC Milanis mänginud Kahha Kaladze – on sooritanud särkeva poliit-triblingu, ning temast saab asepeaminister ning regionaalarengu ja taristu minister.

Mida me teame Ivanišvilist?

Ent mida teame siis täpsemalt peaministri kandidaat Bidzina Ivanišvilist? Vaid aasta eest

Üldiselt on kommentaarides suudetud hoiduda nii liigest eufooriast kui ka masendusest. Seda ka Eestis. Rõhutatud on Gruusia ühiskonna signaali oma valitsejatele ning kogu maailmale.

tõenäoliselt Gruusia asepeaminister ja kaitseminister, Davit Usupašvili aga hakkab spiiikrina juhtima Gruusia parlamendi tööd, Irakli Garibašvilile jäetakse siseministeri ameti valitsemise koorem. Gruusia välisministriks kavatsetud Maia Panjikidze on oma riiki suursaadikuna esindanud Saksamaal ja Hollandis, omades korralikku diplomaadikogemust.

Valitsuskabineti rahvusvaheliselt ehk värvikaim liige – tippjalgpallur, teiste suurklu-

poliitikasse tulnud mees on väga rikas, Forbesi andmeil on tal varandust 8,4 miljardit dollarit. Äri on ta peamiselt ajanud Venemaal, kus ta aastaid ka inseneriteadusi ja majandust õppis.

Keegi pole suutnud tõestada, et ta arvuti- ja mobiiltelefoninäri, hiljem metalli- ja pangandusäri ajas ebaausalt või kellegi võimsa mahitusel. Ta oli tegev ja edukas ka hotelli- ja apteegibisnis. Mehel, kes Venemaal tegutsedes kasutas eesnime Boriss, on veel

aksupoliitikas

osutavad, et Eesti meedikud on oluliselt viletsamalt tasustatud kui mis tahes teises Euroopa Liitu kuuluvas riigis.

See palga-nupp võis küll lühiajalist meeltesegadust tekitada. Kuid ju saab rahvas ikka aru, et põhjusi streigiks on piisavalt palju.

Muidugi on streik halb. Kuid vahetevahel tuleb halvaga ravida veelgi halvemat – seekord

Tegelikult on asi ju kogu arstiabikorralduses, selle rahastamises ja lõppkokkuvõttes kogu riigi maksupoliitikas.

See ongi põhjus, miks Meie Armas Peaminister pidi punastama, kui OECD esindaja Eesti riigile viletsavõitu sotsiaalpoliitika pärast etteheiteid tegi. Pidi nii punastama, et kindlasti oleks ta eelistanud mustvalget televisiooni.

Meie Armas Peaminister pidi punastama, kui OECD esindaja Eesti riigile viletsavõitu sotsiaalpoliitika pärast etteheiteid tegi. Pidi nii punastama, et kindlasti oleks ta eelistanud mustvalget televisiooni.

kogu arstiabikorralduse ähvardavat kollapsit. Kui üheksakuu kestel pärast riikliku lepitaja alatist ebaedukat tegevust ei astunud need, kellel on voli ja kohustus reguleerida arstiabikorraldust, ühtegi sammu asjaseisu parandamiseks, siis ei jäänudki muud üle.

Asi on kogu riigi maksupoliitikas

Kahetsusväärset kipub aga arutelu taas minema vaid haiglate finantseerimise teemale, ja püütaksegi kogu streik taandada palganõudmisele.

Et vesi ahjus, näitas ka Meie Armas Peaministri avaldus, et kujunenud olukorras on ilmselt süüdi Eesti Haigekassa eelmine juht Hannes Danilov. Taolist küünulist, jõhkrat ja eba-härrasmehelikku rünnakut poliitikute poolt formuleeritud seadusi korraltikult täitva ametniku vastu peaministrilt oodata küll ei osanud.

Puudub poliitiline tahe
Arstid ja Haiglate Liit omavahel kokkuleppele ei saagi jõuda. Probleem on ju mujal. Tegelikult ei saa haigekassa

muuta meedikute palku. Poliitiliste jõudude surve saab ta muuta küll raviteenuste hindu, kuid selleks peab olema poliitiline tahe. Kuni Meie Armas Peaministril ja rahandusministril seda pole, ei muutu midagi. Kindlasti mitte seni, kuni võimutsev koalitsioon ei märka riigis ja rahvaga toimuvat.

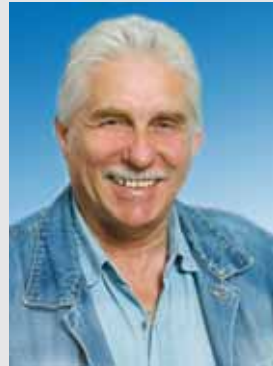
Haigekassa nõukogu, mis alles hiljuti valitsusele meelepärasmaks kujundati, visates sealt välja tuntud arvamusiidri ja endise õiguskantsleri, ei suutnud ka reedel, streigi viiendal päeval tegevusplaanis selgusele jõuda, ning avalikkuseni jõudsid üpris vastakad seisukohavõtud otsustused. Ikka seepärast, et haigekassagi peab talitlema praeguse poliitilise paratamatuse tingimuses, pidades silmas võimukoalitsiooni mantrat maksudest ja rahandusministri kindlat veendumust, et riigi raamatupidamine peab olema korras, saagu rahvast ja riigist mis tahes.

Mõni esmapilgul üpris jume-kana tunduv mõte on vähemalt ilmunud. Need on – töövõimetuspäevade eest tasumise usaldamine Töötukassale ja perearstide riigieelarveline finantseerimine.

Jääme jälgima, millega lõpeb streigi teine nädal.

Tegelda tuleb Eesti tõeliste muredega

Milline oleks meie poliitika ilma Edgar Savisaareta? Olen sellele küsimusele ajuti mõelnud, kuid taaskord näib, et Eesti elu ainus ja viimane puudujääk ongi Savisaare ja Keskerakonna olemasolu.

TOOMAS PAUR
Keskerakonna
Lõuna-Eesti
koordinaator

Miks on nii, et kui Keskerakonna liikmete seas valitsevad erimeelsused, nimetatakse seda partei lõhenemiseks, aga teiste erakondade puhul –

demokraatlikuks diskussiooniks? Miks nimetatakse Euroopast tulevate käskude (sealhulgas päris kallite) tingimusteta täitmist koostööks, aga Venemaale visiidi teinud poliitikut mõjuagendiks? Miks öeldakse, et Edgar Savisaar juhib erakonda autokraatlikult, kuid Andrus Ansip kindlakäeliselt, kuigi poliitika kõõgipoolt tundvad inimesed teavad suurepärast, kui palju või õigemini kui vähe demokraatiat Reformierakonna juhatusel istungeil sallitakse; IRL-ist rääkimata.

Raske öelda, kas nende küsimuste esitamiseks peab tingimata olema keskerakondlane, ent ajuti tundub, et Eesti avalikus diskussioonis jäetakse mõned küsimused küsimata ainuüksi seetõttu, et küsija kardab külge saada märki „savisaarlane“.

Keskerakonnast on visalt kujundatud paariakuvandiga partei, mis on otsekui üksik hunt, keda kolm jahimeest ilmselgelt pingutades püüavad nurka suruda.

Keskerakonda seotakse süüdistustega

Pika pusimise tagajärjel ongi Keskerakond maakondades populaarsust kaotanud. Nägime seda viimaste Riigikogu valimiste ajal. Paraku ei jätkunud parteis piisavalt üksmeelt, ning meie Riigikogu-fraktsioon lagunes. Lagunemise mõju laienes ka maakondadesse. Mis teha,

teerivate probleemidega. Võib mõista, et see ongi meie konkurentide strateegia. Kahjuks. Sest teemasid, millega poliitikud peaksid tegelema, jätkub küll ja veel. Raske on nõustuda mõne valitsusliikme seisukohaga, et ületundide all lookas meedikud saavad niigi hästi palka ja et enne tuleks hulk pedagooge koondata, kui nende palgatõusust saab rääkima hakata.

Eestlased jälle pagulasteks

Vaatamata näilisele majandusedule muutub elu ääremaadel üha raskemaks, sest riiki, mis vajalikul hetkel appi tuleks, seal enam näha pole. Kadunud on päästeteenistus, politsei on kaugel, elukondlik teenindamine on sisuliselt lakanud olemast.

Omavalitsustelt on valitsus viimastel aastatel koorinud seitse nahka, mistõttu puudub neil võimekus oma elanikke tõhusalt toetada ning kohapealset eluolu arendada. Kui aga omavalitsus ei arene, siis mis seal inimest üldse kinni hoiab? Euroopa jõukatele makstav abisummad Eestis töökohti juurde ei loo, sestap valitakse meil järjest rohkem pagulase tee.

Jah, me nimetame neid, kes on läinud piiri taha tööd otsima, „väliseestlasteks“, kuid olemusel on tegemist majanduspagulastega.

Meil kiidetakse küll päevast-päeva Eesti madalat tulumaksu, kuid miks ometi suunduvad meie inimesed tööle riikidesse, kus tulumaks pole meie omaga võrreldes mitte üksnes kõrge, vaid koguni astmeline?

Ei, ma ei hakka kiitma astmelise tulumaksu voorusi, mida iga vähegi sotsiaalset närvi omav inimene niigi mõistab. Elu kitsaskohtadele ei saa läheneda üksikute meetmete, vaid lahenduste paketi, mille osaks on ka astmeline tulumaks, mis võimaldab vähekindlustatutel paremini hakkama saada.

Tahan teid, head lugejad, üles kutsuda kainele kaalutlusele, et näha puude taga metsa. Eesti majanduslik areng ja inimeste igapäevane

ERAKONNALAEVUKE: Toomas Paur kirjutab, et mida rohkem on Keskerakonna käed seotud igasuguste jamadega, seda vähem jätkub tal energiat tegelemaks päriseluliste probleemidega. Pauri hinnangul see ongi KE konkurentide strateegia. Kuid seda enam on keskerakondlastel endil vaja hoolt kanda selle eest, et erakonnalaevuke kindlal kursil püsiks – on ju küllalt nähtud, et „paadikõigutajatel“ pole erilist õnne ka uutes „paatides“.

Pildil KE kokkutulek 25. juulil 2009. aastal Käsmus. Laeva pardal erakonna lipp, erakonna esimees ja erakonna Lääne-Virumaa piirkonna juhtkond.

Foto Indrek Veiserik

kui inimesed väsivad või kui isiklikud huvid ei ühti enam erakonna huvidega!

Paraku ei suutnud kõik erakonnast lahku löönud parlamendiliikmed säilitada väärikust ja tegid kodukandis usinat kihutustööd, et ärgitada inimesi parteist lahkuma. Kahju, et inimesed sedavõrd mõjutatavad on.

Sügistalvine hooaeg on alanud suhteliselt traditsiooniliste Keskerakonna vastu suunatud süüdistustega, kus hinnanguid on rohkem kui fakte. Nagu tavaliselt, võiks öelda. Kuid nagu näitab mitu kohtuprotsessi, juhtub ka nii, et inimesel pannakse käed raudu ja ta mõistetakse avalikkuse ees juba ette süüdi, kuid kohus mõistab „kurjategija“ õigeks.

Tõsi on, et mida rohkem on Keskerakonna käed seotud igasuguste jamadega, seda vähem jätkub tal energiat tegelemaks päriselt elus eksis-

heaolu ei ole vastandid, nagu valitsusparteid seda välja paista lasevad, öeldes, et ainus viis, kuidas ellu jääda, on riigi kulutusi vaid rohkem ja rohkem koomale tõmmata.

Vastupidi: majanduse arengu peamiseks eelduseks on rahulolevad inimesed, kes saavad ja tahavad tööd teha. Head näited on siinsamas üle mere Põhjamaadest võtta. Parempoolsete arvamus, et Põhjala heaolusüsteem Eestisse ei sobi ja et peaksime edaspidigi punnitama selle nimel, kuidas võimalikult odavalt tööd teha, on väljamõeldis.

Kuigi Eesti rahvuslik rikkus jääb Soomele ja Rootsile veel kõvasti alla, ei takista see meil juba nüüd sisse viia muutusi, et järk-järgult sotsiaalselt turvalisema ühiskonna poole liikuda. Keskerakond on selle eesmärgi täitumise üks tagatis.

Watson: Saakašvili muutus ohuks Gruusia demokraatiale

1. oktoobri Gruusia parlamendivalimistel kogus enim häält kohaliku miljardäri Bidzina Ivanišvili kuu parteiline opositsiooniliikumine Gruusia Unelm, mis oli üle praeguse presidendi Mihheil Saakašvili Ühtsest Rahvuslikust Liikumisest. Euroopa liberaaldemokraadid tervitasid Gruusia parlamendivalimiste tulemusi.

„Me õnnitleme oma sõsarparteid, Gruusia Vabariiklikku Parteid ja selle esimeest David Usupašvilit ning meie ühendusega liituda soovivat parteid „Meie Gruusia – Vabad Demokraadid“ ja selle juhti Irakli Alasaniat fantastilise valimistulemuse puhul,“ ütles Euroopa Parlamendi demokraatide ja liberaalide fraktsiooni (ELDR) juht **Graham Watson (pildil)**.

Tema sõnul kinnitavad valimistulemused Gruusia rahva suurt soovi kogeda muutusi pärast president Mihheil Saakašvili kaheksat valitsemisaastat. „Grusiinide majanduslik olukord pole mitme aasta jooksul erilisi paranemismärke näidanud ning üha kasvav autokraatlik valitsemine ja põhiliste inimõiguste rikkumine seadsid tõsiselt ohtu Gruusia demokraatlikud alused,“ märkis Watson. ELDR-i juhi sõnul sattus Gruusia demokraatia Saakašvili valitsemisajal ohtlikule teele. Kuid Watson usub, et pärast liberaalsete jõudude valimisedu jääb Gruusia seotuks püüetega tugevalt integreeruda Euroopaga ja liituda NATO-ga. „Loodetavasti suudavad uued juhid tuua õitsengut kogu riigile ja rahvale,“ ütles ta.

Enne Gruusia parlamendivalimisi tegi Watson mitu teravat avaldust Euroopa Parlamendis enim kohti omava paremsentristliku Euroopa Rahvapartei, aga ka Mihheil Saakašvili aadressil. Ta taunis Euroopa Rahvaparteid selle eest, et Itaalia endise peaministri Silvio Berlusconi, Bulgaaria peaministri Boyko Borisovi ja Rumeenia presidendi Traian Basescu poolt juhitud või juhitud erakonnad kuuluvad Euroopa Rahvapartei fraktsiooni, kuid nimetatud poliitikutel on seadustest kinnipidamisega esinenud korduvalt probleeme.

„Euroopa Rahvapartei on Saakašvilit toetades sattunud samale libedale teele,“ ütles Watson Gruusia valimiskampaanias ilmnunud probleeme taunides. Ta avaldas juba valimiste eel oma arvamust: „President Mihheil Saakašvili ei suuda päästa Gruusia demokraatiat. Euroopa Rahvapartei ei päästa Gruusia demokraatiat. Üksnes Gruusia rahva vaba ja sõltumatu valik valimistel saab viia olukorra paranemiseni oma rahva jaoks.“

Refereeris Indrek Veiserik

le

Prantsuse kodakondsus, ent ta loodab tagasi saada Gruusia kodakondsuse. Pole seegi vist võimatu unelm.

Tulevane peaminister on kinnitanud, et oma esimese töövisiidi teeb ta USA-sse.

Ivanišvili eramu Tbilisis lõi maailmakuulus jaapani arhitekt Shin Takamatsu. Alles hiljuti tuli oksjoniuudiseid Bidzina Ivanišvili kallistest kunstistudest. Teiste seas omandas Gruusia rikkaim inimene kosmiliste hindade eest mõne Pablo Picasso originaalteose.

Tema peres on neli last. Üks poegadest, Bera, on Gruusia menukamaid räppartiste.

Muide, Ivanišvili erakond Gruusia Unelm sai oma nime just Bera ühe menulaulu järgi.

Niisiis, kas Gruusia või Georgia? Olulisim pole maailmas mitte niivõrd teiste suhtumine ja soovid, vaid Gruusia 4,5-miljonise rahva tahe. Nemad ei räägi ju omakeeli Gruusiast ega Georgiast, vaid sajandeid oma riigist kui Sakharthvelost.

Tähtis on inimeste otsustavus riiki demokraatlikult edasi arendada ning oma valitud esindajate kaudu juhtida. Lõpumõtted kukkusid välja toosti moodi... Kuid miks ka mitte. Räägime ju töötatud veinidemaast Gruusiast.

Tallinn 10130 Toom-Rüütli 3/5

www.kesknadal.ee

Võimsamini puhke, maru!

See revolutsioonilauliku üleskutse näib olevat nüüd aktuaalne meilgi. Kas just maru, aga väike torm võiks ju tekkida küll. Arstide streigiga lausa peaksid ühinema õpetajad ning teised ebaõiglaselt tasustatud ja koheldud inimesed. Kus olete, ametiühingud ja õpetajaskonna pealikud? Teie passiivsuse korral jääb arstide streik üksnes tormiks tiigis.

Ajakirjandus, ime küll, on võtnud arstide streigi suhtes üsna ausa hoiaku. Mis on kiiduväärt ja võib streigi positiivsele tulemusele kaasa aidata. Aga miks on nii vähe räägitud Eesti ühest olulisemast probleemist, mis on kätkevad ka arstide streiki, – ebaõiglastest palgasuhetest?

Härraste Pevkurite, Ansipite jt trumpväide on: Eesti on vaene ja raha ei ole kusagilt võtta! Kuidas ei ole? Ärgem rääkigem raha ja väärtuste ulatuslikest, aga nii vähe uuritud raiskamistest ja vargustest – Riigikontrolli hinnangud ju ei pädevat meil ja uurivat ajakirjandust on näpuotsaga –, rääkigem üksnes palgasuhetest.

Kas tõesti peab Eestis olema kümneid ja sadu üsnagi küsitava otstarbekusega sihtasutusi ja instituute, kus juhtide palgad on 3000 ja rohkem eurot kuus? Selliseid nagu Tervise Arengu Instituut, Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus, Arengufond, Mäluinstituut... Nüüd loodi veel mingi eriotstarbeline interneti sihtasutus, mille eesotsas on hr Sibul, endine Vabariigi Valimiskomisjoni esimees, kellest meenuvad apardused valimistulemuste teavitamises ja väidetavad küsitavused e-valimistega seoses.

Miks on näiteks n-õ lapsnõunike palk 1500-2000 eurot või enamgi? Samas on õpetaja palk sellest 4–5 korda väiksem.

Palgasuhted avalikus sektoris on mädapaise, mis on tekkinud ja kasvanud kõikide valitsuste aegu. Nüüd näib, et polegi võimalik seda katki torgata. Riigisektori kõrgepalgalistele makstavate palkade külmutamisest ei piisa, et palgad nivelleeruksid. See paise tuleb katki torgata. Arst peaks saama samasugust palka kui riigikogulane, õpetaja võib-olla veidi vähem.

Poleks midagi lihtsamat. Ja Eesti inimeste õiglustunne oleks rahul. Aga meie praegune valitsus nii ei tee. Siinkirjutaja kardab, et ei tee seda järgminegi mitte.

Nii ei jäägi muud üle, kui mässata. Oleme lausa kohustatud mässama. Et pääseda hukatusest.

Ants Metsla, Väandra, Pärnumaa

Küsitakse

Toimetuse e-kirjakasti on seoses tervishoiutöötajate streigiga hakanud tulema juba n-õ püsiküsimusi. Paljud tahavad teada: Miks puudub Eesti Vabariigis ikka veel tervishoiuministerium? Või koguni seda: Millal soovib praegune sotsiaalminister Hanno Pevkur patsientidel kulude kokkuhoidmiseks üle minna iseteenindusele?

Universaalne „vene kaart“

Et oleksin pai ja sõnakuulelik, võisin oma lapseas tihti kuulda hoiatust: kui ma pahandust teen, tuleb metsast tont, kes mind endaga kaasa viib. Praegu on Eesti riigis kujunenud olukord, kus paljud poliitikud, sellised nagu Mihkelson ja Reinsalu ning eriti ajakirjanikud Kaldre, Rannamäe, Samost jt hirmutavad lapse-meelseid ning vähese mõtlemissvõimega inimesi: kui te parempoolseid erakondi ei toeta, siis tuleb Eestis võimule kõige suurem koll E. Savisaar ning koos temaga Putini Venemaa ning teid kõiki küüditatakse jälle Siberisse. Eidekesed hakkavadki hirmust värisema, ning kuigi neile ei meeldi paremerakondade poliitika, siis venehirmu ees on nad ikkagi nõus neid toetama.

See on universaalne „vene kaart“, mis on paljudel Eesti poliitikutel tagataskus ja mille saab alati lauale lüüa, kui tuleb puudu argumentidest.

Sama „vene kaarti“ püüti kasutada ka Ukrainas ja Gruusias, kuid sealset inimesed said peagi aru, et neid lihtsalt hirmutatakse ja lollitatakse, ning nad ei läinud enam selle õnge. Selle tulemusena tuli Ukrainas rahva tahtel võimule Janukovitš ja Gruusias võitis äsja valimised Ivanišvili. Kuigi võimulolijad püüdsid Gruusia rahvast korduvalt hirmutada vene tondiga, siis arukad valijad ei läinud selle õnge otsa ja tegid oma valiku, valides endile meelepärast parlamendi. Millal küll saabub aeg, mil ka eesti rahvas ei elaks enam mineviku negatiivsete varjude maailmas ning saaks endile vabalt valida meelepärast parlamendi. On ju küll mitmel puhul ära märgitud, et senikaua, kui Eestis toimuvad e-valimised, pole loota mingisuguseid muutusi. Usun siiralt, et kui Eestist läinud poliitilised nõuandjad Gruusias oleksid suutnud sealset valitsust panna korraldama samasuguseid e-valimisi, kui siin Eestis, siis oleks kindlalt võitnud Saakašvili ja tema erakond. Tungiv palve meie poliitikutele ja ajakirjanikele: visake see „vene kaart“ prügikasti ning jätke rahva hirmutamise E. Savisaarega ja Putini Venemaaga, sest see on nii kulunud võte, et ta ei aja enam isegi naerma.

Gruusia rahva sõber Raplamaalt

Arusaamatuks jääb, miks...

vennalik Eesti ei raatsinud Gruusiale valimiste puhuks laenata meie edukat e-hääletusmasinat. Omade tulevaste valimiste ajaks oluks see ju tagasi. Gruusia aga saanuks ka rahva poolt avalikult e-valitud parlamendi, nagu meie oleme saanud avalikult e-valitud Riigikogu.

Jaan Vahtra, Tallinn-Pääsküla

Tumedast tulevikust päästaks solidaarsus

Laulva revolutsiooni aegu hoidsid eestlased ühtekokku ning ikkasi koostöös lätlaste ja leedulaste rahvarinnetega vabanemist 50 aastat kestnud okupatsioonist. Meie eesmärk oli ühene – vabadus, vabadus, vabadus... Tõsi, algul tuli vabanemispüüdeid teadlikult varjutada tagasihoidlikuma, keelatu-lubatu piiril balanseeriva edasiliikumisega – kõige lõpuks isemajandava Eesti taotlemisega ja Gorbatšovi *perestroika* (uutmise) toetamisega –, et mitte pilli lõhki ajada.

Esimeseks valguskiireks totalitarismist pääsemise tunneli teises otsas oli olnud Hruštšovi sula – tema eestvõtetel mõisteti hukka Stalini isikukultus, vabanesid miljonid poliitvangid ja Siberisse küüditatud, võeti maha diktaatori ausambad. Edasi tuli veel paljudeks aastateks suurem tagasilöökk Brežnevi stagnatsioonija näol. Alles Gorbatšovi *perestroika* tõlki NLiitupöördumatud muutused – tõsi, tema Eestit vabaks ei oleks lasknud, lubas

kõike teha vaid *perestroika* piires ja suure Liidu raames, kuid Venemaa president Jeltsin oli teist masti mees ja tuli Eestile appi – meil õnnestus taasiseisvuda veretult. Siis olime eufoorias kui kevadel koplisse lastud vaskkad, kes ei osanud oma kergelt kätte tulnud vabadusega midagi mõistlikku peale hakata. Tõsi, niipalju meil mõistust oli, et kuna 1939. aastal Eestil liitlasi polnud ja olime osutunud anastajatele kergeks saagiks, siis ajaloo kordumise vältimiseks astusime esimesel võimalusel Euroopa Liitu ja saime NATO kaitse alla.

Oma riigi majandusega läksime kahjuks teise äärmusse. Nii nagu kapitalismil ja kapitalismil on vahe, nii on suur vahe ka Euroopal ja Euroopal. Kui võrrelda sotsiaalse turumajandusega Põhjamaid – Soomet, Rootsit ja Norrat – näiteks Itaaliaga, siis vahe on ikka nagu õõ ja päev.

Erinevad kapitalismimudelid paistavad eredalt välja praegu ka USA presidendivalimiste

kampaaniast paistva kaudu. Vabariiklaste kandidaat miljonär Mitt Romney oma paremliberaalse maailmavaatega seisab peamiselt Ameerika rikkurite heaolu ja õitsengu eest. Demokraatide kandidaadi Barack Obama investeringu on kogu rahvast, oma riigi keskklassi ja samuti vaesemaid rahvakihte aitav poliitika – tema taotleb ülikiraste kaasamist, et need solidaarsust ilmutades ja kõrgemate maksude kaudu oma panust suurendades nõrgemaid järele aitaksid.

Lojaalsus riigile ja patriotism teenivad plusspunkte, kui riigijuhid seisavad kogu rahva parema käekäigu eest. Üksmeel ja ühtehoidmine oma rahvaga on eriti oluline tänase päeva tingimustes. Ka jõukas USA-s saadakse aru, et investeerida oma rahvasse õigustab ennast – negatiivselt suhtujaid ja heitunud jääb vähemaks, ühiskonna üldine tasakaal ja riigisisene turvalisus paranevad, kuritegevuse vastu võitlemise peale ei pea enam nii palju kulutama,

vähem on streike ja meeleavaldusi, ülestõusudest ja mässudest rääkimata.

Valimised on USA-s alati ausad olnud – mäletan, et neil isegi kommunistlik partei osales oma kandidaadiga. Ka tänapäevane e-valimiste needus neid ei ähvarda – kõrgeimal tasandil on ameeriklased avaldanud umbusaldust e-valimiste kui ebademokraatlike vastu. Eestis oli Laari šokiteraapia aegu haljale oksale jõudnute esmane õigustus elanikkonna elatustaseme suurele kihistumisele, et enne kui midagi jagama hakata, tuleb rikkust koguda. Kogutakse juba 21 aastat ja kestab suur vaikus – mitte keegi ei raatsi oma suureks paisunud tengelpunga paotada... Parempopulistliku valikuga jõudsimegi Euroopa „parimate“ sekka – oleme elanikkonna lõhestatuselt elatustaseme poolest pärast Portugali Euroopas teisel „ahhinalisel“ kohal.

Udo Knaps, Märjamaa, Rapla maakond

Elagu sü

MEHED NARVAS: Mehed vaatavad Kalevi staadionit, mis viimase aastaga renoveeriti nii, et seal on nüüd võimalik mängida eurokarika- jmt mängu.

Vasakult linnapea Tarmo Tammiste, KE piirkonna-juht Andrus Tamm, Edgar Savisaar, Mihhail Stalnuhhin, volikogu esimees Aleksandr Jefimov ja ametiühingutegelane ning volikogu liige Vladimir Butuzov.

SISEVAADE:

Renoveeritud lasteaia Pingviin sisehoov. Seal tunnevad end hästi ka haiged ja puuetega lapsed, kelle jaoks on hoones ja õues olemas kõik vajalik.

SURUB KÄTT:

Edgar Savisaar surub Heli Adamovitshi kätt. Heli on Narva kõige populaarsema lasteaia Päike juhataja. See on linnas ainus lasteaed, kuhu on järjekord. Heli räägib sellest, et linn renoveerib nüüd Euroopa rahadega lasteaeda Pingviin.

STAADION:

Renoveeritud Kalevi staadion. Kaks mänguväljakut (üks neist soojendussüsteemiga), tennisväljak, kergejõustikusektor kõrvaloleva Kesklinna Gümnaasiumi jaoks ja isegi koerte trenniplats.

HOOLDUS:

Mõne nädala pärast avatakse Narvas uhiuus hooldekodu, kuhu majutatakse umbes 100 vanurit Narvast ja umbes 50 vanurit teistest omavalitsustest. Pildil uue asutuse direktor Tatjana Stolfat.

SÜGISPEALINNA

LIPP:

Suvepealinnast Pärnust läks sügispealinna tiitel Narvale.

Sügispealinna aunimetuse üleandmise järel toimus kontsert, kus osalesid Narva sümfooniaorkester ja rockbänd Avenue.

Fotod Narva linnaarhiivist

**Narva sai viiendat korda sügispealinnaks. Linna ja elanikke tulid tervitama Pärnu, Otepää ja Türi (suve- ja kevadpealinnade) esindajad, Kultuuriministeriumi asekancler ja Tallinna linna-
pea Edgar Savisaar.**

ANDRUS TAMM
Keskerakonna
Narva piirkonna-juht

„Elagu sügis, elagu sügispealinn!“ hüüdis Savisaar Geneva kultuurikeskuses publiku aplausi saatel lavale tõustes. „Narva saab Tallinnalt parima sellest, mis meil on ja mida me üle anda saame. Hoidke seda tiitlit detsembrini, ja siis anname selle talvepealinnale Otepäele.“

Pealinna pea andis seejärel oma Narva kolleegile Tarmo Tammistele koos tiitli, valitsuskepi ja tunnustusega ka vihmavarju, sest vihmavarjust oleval sel sügisel kõige rohkem kasu. Ühtlasi soovis Savisaar, et Narva hoolitseks, et sügistormid oleksid mõõdukad ja rändlinnud lendaks õnnelikult lõunasse.

Tammiste omakorda kinnitas külalistele ja publikule, et linn on sügispealinna rolliga viimastel aastatel hästi toime tulnud ja kindlasti saab hakkama ka nüüd.

Võib kindel olla

Tallinna linnapea võis Narva linna-
pea lubaduses kindel olla, kuna enne Narva sügispealinnaks kuulutamist külastati koos Narva linna juhtidega (volikogu esimees Aleksandr Jefimov, aseesimees Larissa Olenina, Riigikogu liige ja eelmine volikogu esimees Mihhail Stalnuhhin ja siinkirjutaja) mitut Narvas valminud ja valmivat objekti, näiteks Kalevi staadioni, mille lõplik valmimistähtaeg on küll 2013. aasta, kuid mis oma rohetava muruga võimaldab juba praegu jälgida jalgpallimatše. Külastusobjektiks oli ka peaaegu valmis hooldekodu, mis juba sel sügisel võtab vastu esimesed elanikud – vanemaealised, kellel on vanaduspõlve parem veeta professionaalsete hooldajate käe all. Spordi ja eakate kõrval ei unustatud ka kõige väiksemaid, ehk siis tutvumisvisiidil pöörati tähelepanu erivajadustega lastele valmivale lasteaiale Pingviin ja Narva Laste Loomemajale, mis renoveerituna pakub tegevust eri valdkondades alates ballitantsudest kuni teatrikoolini.

Suur kultuur Narvas

Narva linn valmistas kolmeks kuuks ette laiaulatusliku meelelahutusliku programmi – kokku ligi 60 üritust. Tähtsamad on oktoobri ja novembri reedeseid muusikaõhtud Aleksandri ja Mihkli kirikus ning kontserdid (jazzi-, kitari-, akordioni- jm), Vene Teatri, Narva teatri „Ilmarine“, Peterburi teatri „Baltiiskii Dom“ ja „U Narvskih vorot“ etendused. Ajalooline lahingurekonstruktsioon etendub 17. novembril Narva kindluses, samuti mitu spordiüritust – matk „Merekõnd“, „Narva Bastionide Kõnd“ (maailma käimispäevade raames), õhkrelvade laskmise võistlused, võrkpalli, poksi jt spordialade turniirid ning *Fitness Model Estonia 2012*. Lõppkontsert on 21. detsembril Geneve keskuses Anne Veski ja Ott Leplandi osavõtul.

gis, elagu Narva!

TALLINNA TV 15. - 21. oktoober

ESMASPÄEV, 15.10

05:55 KAVA
06:00 TÄNA. Nädala kokkuvõte*
06:15 Aleksei Turovski lood, 13*
06:45 Mina, tallinlane*
07:15 Mina, europlane 6/11*
07:30 Kultuurimeeter*
08:00 Tallinn liigub*
08:30 Kas tohib?*09:00 Suured helid*
10:40 Kontserdijärgseid muljeid*
11:00 TÄNA. Nädala kokkuvõte*
11:15 Aleksei Turovski lood, 13*
11:45 Mina, tallinlane*
12:15 Mina, europlane 6/11*
12:30 Kultuurimeeter*
13:00 Tallinn liigub*
13:30 Info TV
15:00 OTSE: Ülekanne Riigikogust
17:55 KAVA
18:00 TÄNA. Lühiauudised
18:05 Kaming suun - TTVs tulekul...
18:30 Pealinnapiit
19:00 OTSE: Korpall Vaheajal: TÄNA. Uudised
21:00 TÄNA. Lühiauudised
21:05 Linnaliiklus*
21:30 Spordisõbrad
22:00 TÄNA. Lühiauudised
22:05 Dokumentaalfilm
22:35 Boogie Company @ Rock cafe
23:05 KAVA
23:10 TÄNA. Uudised*
23:25 Kaming suun - TTVs tulekul...*
23:50 Pealinnapiit*
00:20 Spordisõbrad*
00:50 Dokumentaalfilm*
01:20 Boogie Company @ Rock cafe*
01:50 Info TV

TEISIPÄEV, 16.10

05:55 KAVA
06:00 TÄNA. Uudised*
06:15 Boogie Company @ Rock cafe*
06:45 Dokumentaalfilm. Hiiepuu vägi*
07:15 Kaming suun - TTVs tulekul*
07:40 Pealinnapiit*
08:10 Linnaliiklus*
08:35 Spordisõbrad*
09:05 TÄNA. Uudised*
09:20 Boogie Company @ Rock cafe*
09:50 Dokumentaalfilm*
10:20 Kaming suun - TTVs tulekul...*
10:45 Pealinnapiit*
11:15 Linnaliiklus*
11:40 Spordisõbrad*
12:10 Ülekanne Riigikogust*
15:10 Info TV
16:55 Pealinnapiit*
17:25 Spordisõbrad*
17:55 KAVA
18:00 TÄNA. Lühiauudised
18:05 Emajõe Bluus 2012, 1/4
18:30 Dokumentaalfilm. Sülem*
19:00 TÄNA. Lühiauudised
19:05 Tallinlase tarbeks
19:30 Linnaosa lood
20:00 TÄNA. Uudised
20:30 Ühistegevuse pooltund
21:00 TÄNA. Lühiauudised
21:05 Helsinki - Tallinn
21:30 Vaba mõtte klubi
22:00 TÄNA. Lühiauudised
22:05 Vaba mõtte klubi jätkub
22:35 KAVA
22:40 TÄNA. Uudised*
23:10 Ühistegevuse pooltund*
23:40 Tallinlase tarbeks*
00:05 Linnaosa lood*
00:35 Helsinki - Tallinn*
01:00 Vaba mõtte klubi*
02:00 Info TV

KOLMAPÄEV, 17.10

05:55 KAVA
06:00 TÄNA. Uudised*
06:30 Emajõe Bluus 2012, 1/4
06:55 Dokumentaalfilm. Sülem*
07:25 Ühistegevuse pooltund*
07:55 Tallinlase tarbeks*
08:20 Linnaosa lood*

08:50 Helsinki - Tallinn*
09:15 Vaba mõtte klubi*
10:15 TÄNA. Uudised*
10:45 Ühistegevuse pooltund*
11:15 Tallinlase tarbeks*
11:40 Pärlimaja uus ajastu*
12:00 OTSE: LV Pressikonverents
12:30 Helsinki - Tallinn*
12:55 Linnaosa lood*
13:25 Info TV
15:35 Ühistegevuse pooltund*
16:05 Tallinlase tarbeks*
16:30 Helsinki - Tallinn*
16:55 LV Pressikonverents*
17:25 Linnaosa lood*
17:55 KAVA
18:00 TÄNA. Lühiauudised
18:05 Emajõe Bluus 2012, 2/4
18:30 Dokumentaalfilm.
19:00 TÄNA. Lühiauudised
19:05 Teeme ise
19:30 Meedia keskpunkt
20:00 TÄNA. Uudised
20:30 LV Pressikonverents*
21:00 TÄNA. Lühiauudised
21:05 Luubi all*
21:30 Meedia keskpunkt*
22:00 TÄNA. Lühiauudised
22:05 Algus - Saaremaa muusikapäevad
23:25 KAVA
23:30 TÄNA. Uudised*
00:00 Teeme ise*
00:25 Meedia keskpunkt*
00:55 LV Pressikonverents*
01:25 Algus - Saaremaa muusikapäevad*
02:45 Info TV

NELJAPÄEV, 18.10

05:55 KAVA
06:00 TÄNA. Uudised*
06:30 Emajõe Bluus 2012, 2/4
06:55 Dokumentaalfilm*
07:25 Teeme ise*
07:50 Meedia keskpunkt*
08:20 LV Pressikonverents*
08:50 Ajaga sammu*
09:20 TÄNA. Uudised*
09:50 Algus - Saaremaa muusikapäevad*
11:10 Teeme ise*
11:35 Meedia keskpunkt*
12:05 LV Pressikonverents*
12:35 Korpall*
14:35 Info TV
16:00 Teeme ise*
16:25 Meedia keskpunkt*
16:55 Ajaga sammu*
17:25 LV Pressikonverents*
17:55 KAVA
18:00 TÄNA. Lühiauudised
18:05 Emajõe Bluus 2012, 3/4
18:30 Dokumentaalfilm. Mari rahva pulmad
19:00 TÄNA. Lühiauudised
19:05 Päevakava
19:30 Linnaliiklus
20:00 TÄNA. Uudised
20:30 Kraami kaamera
21:00 TÄNA. Lühiauudised
21:05 Sügispealinn
21:30 Elu peeglis
22:00 TÄNA. Lühiauudised
22:05 Punane kalju
00:30 KAVA
00:35 TÄNA. Uudised*
01:05 Päevakava*
01:30 Linnaliiklus*
02:00 Kraami kaamera*
02:30 Sügispealinn*
02:55 Elu peeglis*
03:25 Info TV

REEDE, 19.10

05:55 KAVA
06:00 TÄNA. Uudised*
06:30 Emajõe Bluus 2012, 3/4
06:55 Dokumentaalfilm. Mari rahva pulmad*
07:25 Päevakava*
07:50 Linnaliiklus*
08:20 Kraami kaamera*
08:50 Sügispealinn*
09:15 Elu peeglis*
09:45 Terve tervis*
10:15 TÄNA. Uudised*
10:45 Emajõe Bluus 2012, 3/4
11:10 Dokumentaalfilm. Mari rahva pulmad*
11:40 Päevakava*
12:05 Linnaliiklus*
12:35 Kraami kaamera*
13:05 Sügispealinn*
13:30 Terve tervis*
14:00 Info TV
16:05 Päevakava*

16:30 Sügispealinn*
16:55 Elu peeglis*
17:25 Terve tervis*
17:55 KAVA
18:00 TÄNA. Lühiauudised
18:05 Emajõe Bluus 2012, 4/4
18:30 Dokumentaalfilm
19:00 TÄNA. Lühiauudised
19:05 Linnaliiklus*
19:30 Oma Valitsus
20:00 TÄNA. Uudised
20:30 Kultuurimeeter
21:00 TÄNA. Lühiauudised
21:05 Teeme ise*
21:30 Estica. Linnateater*
22:00 TÄNA. Lühiauudised
22:05 Heino Kiik Suure-Jaanis KAVA
23:05 TÄNA. Uudised*
23:40 Oma Valitsus*
00:10 Kultuurimeeter*
00:40 Estica. Linnateater*
01:10 Heino Kiik Suure-Jaanis*
02:10 Info TV

LAUPÄEV, 20.10

07:55 KAVA
08:00 TÄNA. Uudised*
08:30 TeTeVeke. Multifilmid
08:40 Päevakava*
09:05 Emajõe Bluus 2012, 4/4
09:30 Vaba mõtte klubi*
10:30 Kultuurimeeter*
11:00 Kas tohib?*
11:30 Dokumentaalfilm*
12:00 Lootuste linnutee*
13:30 TeTeVeke. Multifilmid
13:40 Päevakava*
14:05 Info TV
15:55 Vaba mõtte klubi*
16:55 Kultuurimeeter*
17:25 Kas tohib?*
17:55 KAVA
18:00 TÄNA. Lühiauudised
18:05 Tallinlase tarbeks*
18:30 Elu peeglis*
19:00 Linnaosa lood*
19:30 Keskkonnanädal
20:00 TÄNA. Uudised
20:15 Dokumentaalfilm. Laulupidu Marimaal
20:45 Helsinki - Tallinn*
21:10 Heino Kiik Suure - Jaanis*
22:10 Robert Gordon ja Rock Hotel
00:10 KAVA
00:15 TÄNA. Uudised*
00:30 Dokumentaalfilm*
01:00 Keskkonnanädal*
01:30 Robert Gordon ja Rock Hotel*
03:30 Info TV

PÜHAPÄEV, 21.10

07:55 KAVA
08:00 TÄNA. Uudised*
08:15 TeTeVeke. Multifilmid
08:25 Elu peeglis*
08:55 Tallinlase tarbeks*
09:20 Keskkonnanädal*
09:50 Aleksei Turovski lood, 34*
10:20 Sügispealinn*
10:45 Terve tervis
11:15 Robert Gordon ja Rock Hotel*
13:15 Korpall*
15:15 Info TV
15:55 TeTeVeke. Multifilmid*
16:05 Elu peeglis*
16:35 Keskkonnanädal*
17:05 Boogie Company @ Rock cafe*
17:35 Dokumentaalfilm
17:55 KAVA
18:00 Dokumentaalfilm*
18:30 Kraami kaamera*
19:00 Kas tohib?*
19:30 Terve tervis*
20:00 TÄNA. Nädala kokkuvõte
20:15 Estica. Linnateater*
20:45 Linnaliiklus*
21:15 Euroopa tee 9/13*
21:30 Suured helid
00:00 KAVA
00:05 TÄNA. Nädala kokkuvõte*
00:20 Aleksei Turovski lood, 34*
00:50 Terve tervis*
01:20 Estica. Linnateater*
01:50 Linnaliiklus*
02:20 Dokumentaalfilm*
02:40 Info TV

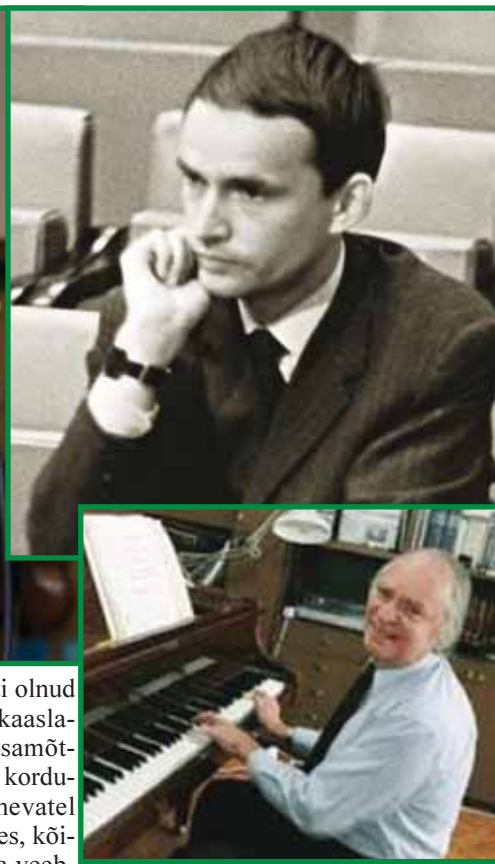
Nädala juubilar JAAN RÄÄTS 80

Professor Jaan Rääts on pool sajandit kuulunud Eesti muusikaloojate tippu. Tema õpetajateks olid läinud sajandi legendprofessorid Mart Saar ja Heino Eller.

Kui 1957. aastal valmisid konservatooriumi diplomandil lõputöö, Esimese sümfonia kõrval ka klaverikvintett ja klaveritrio, pidid isegi kroonilised kahtlejad tunnustama – meie muusikasse oli tulnud arvestatav looja. Õigupoolest kuulub Jaan Rääts küll imelaste hulka, sest oma esimese oopuse, milleks oli „Valss klaverile“, kirjutas ta juba kaheksa-aastaselt.

Aastateks sai Räätsa muusikaliseks visiitkaardiks Esimese kammerkontserdi tõllikult pulseeriv rütm, mis vaimustab ja innustab paljude riikides kolleegide ja kuulajaid tänagi veel. Suurimaks tunnustuseks võiks siiski pidada Moskva kammerorkestri edukat esitust, mis kindlustas kunagi Herbert von Karajani konkursi võidu.

Tänini ületamatu on Jaan Räätsa klaveritokaata valimine 1970. aasta Tšaikovski nimelise rahvusvahelise pianistide konkursi kohustuslikuks teoseks. Mäletatavasti võitsid tollase konkursi klaverimängu suurmeisterid John Lill ja Vladimir Krainev. Koostöös Enn Vetemaaga kirjutas Rääts 1964. aastal maailma tõenäoliselt esimese deklamatooriumi. Aastatega on Räätsa alguses peamiselt rütmilis-ratsionaalsesse helikeelde lisandunud emotsioon ja romantilist tundesoojust. Nüüdseks on tal sümfoniaid

kirjutatud kaheksa, lisaks veel kontserte viiulile, tsellole, klaverile, kitarrile ja trompetile, kümme klaverisonaati ning kümneid muid oopuseid erinevatele koosseisudele. Räätsa teoseid esitatakse meeleldi, sest maestro annab interpretatsioonile teistest loojatest suuremaid vabadusi. Ta ise on öelnud, et autor annab kontserdi õnnestumiseks poole ja esitaja ülejäänud. See on tavatu lausung. Rääts töötas aastaid Eesti ringhäälingus, alguses Eesti Raadios helirežissöörina, nagu nii mõnigi ta kolleegidest, hiljem Eesti Televisiooni muusikaosakonna peatoimetajana. Mäletan, et tema sõnal ja ettepanekul oli alati kaalu ja ette nägelikkust. Aastast 1974 juhtis Jaan Rääts Eesti Heliloojate Liitu, jätkates ka õpetamist

Muusikaakadeemias. Räätsa klassis said heliloojateks Raimo Kangro, Erkki-Sven Tüür ja Rauno Remme.

15. oktoobril 1932 Tartus sündinud Jaan Rääts kuulus nende neid kellele kultuuri- ja teadusprominentide hulka, kes parteitöö tollase loogika kohaselt valiti kuuluma Nõukogude Eesti nomenklatuuri. Kuid paljude teiste kõrval jätkus tal sihikindlust jätkata oma loomingutööd, kindlustades niiviisi võimaluse edukalt tegutseda ka uutes ja vabamates tingimustes.

Tema mahukas looming tähistab postmodernistliku ja neoklassitsistliku suuna levikut Eesti muusikas. Seitsmekümnendatel pälvis Rääts Eesti riikliku preemia ning muusika aastapreemia. 1977. aastal omistati talle rahvakunstniku aunimetus.

Jaan Rääts on alati olnud vaimukas vestluskaaslane ja innukas kaasamõtleva. Kogesin seda korduvalt maestro erinevatel põhjustel küsitledes, kõige ilmekamalt aga veebruaris 1981, mil salvestasin koos kolleegidega helilooja põhjalikku isikusaadet sarjast „Rahvakunstnikud“.

Räätsal on alati olnud oma arvamus ja nägemus muusikast, loomingust ja kogu maailmast. Tagasihoidliku inimesena ta räägib vähe, seda rohkem aga mõtleb.

Toonases saates oli maestro meeleldi valmis oma loomeeetodest meenutama ning analüüsima. Ta väitis, et kuigi kriitika teda ükskõikseks ei jäta, pooldab ta oma loomingu analüüsi, isegi hävitavaid. Halvim oleks ju kuulajate ükskõiksus.

Küsisin, kuidas suhtus Heino Eller oma tudengi Esimesse sümfonia, mis ju tuntavalt erines vanameistri loomelaadist. Rääts meenutas, et professor suhtus oma õpilase avoopustesse mõistvalt ja lugupidavalt. Samalaadi liberaalset lähenemist on juubilar püüdnud järgida ka enda õpetajatöös.

Vale oleks väita, et Räätsa loomingut on ikka ja alati vaid kiidetud. Helilooja Kolmandat sümfonia kritiseeriti viiekümnendate aastate lõpus kogu üleliidulisel heliloojate kongressil harmoonia teravu-

se, meloodianappuse, motoorsuse ja miniatuursuse pärast. Rääts aga jätkas kindlalt oma isepäist loominguteed. Ta Viienda sümfonia finaalis kõlab tvistirütm, Seitsmendas klaverisonaadis aga puudub taktimõõt sootuks.

Nii mõnigi Räätsa teos on tulenenud mõnest ta varasemast oopusest. Nii valmistasid 24 prelüüdi klaverile ette Seitsmendat sümfonia ja klaverikontserti, aga Kaheksandale klaverisonaadile järgnesid muusikaliste ääremärkustena 24 marginaali.

Omaette põnev teema oleks Räätsa filmimuusika, mida ta on kirjutanud ligi pool sajandit. Räätsa helidid on ilmseltanud paljude kinolavastuste tundetasandeid. Olgu meenutatud kasvõi „Viini postmark“ ja „Väike reekviem suupillile“. Vahel on tema filmimuusika kujunenud filmist endast väärtuslikumaks.

Kümme aastat tagasi tunnustati Jaan Räätsa Valgetähe III klassi teenetemärgiga. Mullu omistati vanameistrile Eesti Rahvuskultuuri Fondi elutööpreemia, tänavu – riiklik elutööpreemia.

Jaan Räätsa juubelikontserdid toimusid 4. oktoobril Pärnus ja 5. oktoobril Tallinnas. Muude teoste hulgas tulid esitamisele kontsert kammerorkestrile, op. 16 ja sümfonia nr. 3, op. 10, mida ka maestro ise on oma noorpõlvloomingu paremiku paigutanud.

Enn Eesmaa

Kesknädal ühineb õnnesoovidega maestrole!

Tulge loengu-õhtutele!

Kestab loengusari poliitilistel kuumadel teemadel

Loengud Tallinnas
Hopneri majas
(Raekoja plats 18;
endine Matkamaja)

18. oktoobril – Kaitsepolitsei:
Põdra maja saladused

1. novembril – Opositsioon:
Eesti ja Vene võrdlus

15. novembril – E-valimised:
Ausalt pole võimalik

29. novembril – Meedia:
Kes manipuleerib manipuleerijatega

Esinevad tunnustatud ja tuntud arvamusiidrid.

Loengusarja korraldab
MTÜ Ausad Valimised

Tasuta. Algus kell 17.15

Kohtumised Tartus

Laupäeval, 13. oktoobril kell 12
kohtuvad KE Tartu büroos (Ülikooli 12)
kohvilauas seniorid. Tähistame Eesti
Keskerakonna 21. sünnipäeva.

Kolmapäeval, 17. oktoobril kell 13
haridusosakonna saalis (Raekoja pl 12):
avanev elektriturg ja selle probleemid.
Külas Majandus- ja Kommunikatsiooni-
ministeeriumi energeetikaosakonna
peaspetsialist Viive Savel.

Õnnitleme, lugupeetud Arne Link!

Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi direktor Arne Link pälvis Saarde vallavolikogult suure vapimärgi elutöö eest valla hariduse edendamisel. Link on gümnaasiumit hingega juhtinud üle 30 aasta.

Arne Link on ka kauaaegne Keskerakonna liige. Kesknädal kirjutatakse temast pikemalt 17. augustil 2011. Surume kätt!

Erakonnakaaslased üle Eestimaa

MÜÜA TALVEKARTULIT

Hind 0,30 €/kg

Sordid: Laura, Läti kollane, Secura, Marabel, Vinetta, Princess
Alates 100 kg koju-
toomine Tallinna ja Rae
valla piires tasuta!
Tel: 51 32 310
53 890 402

MEEDIA KESKPUNKT 10. oktoobril kell 19.30 Vt ka kordussaateid!

Täna:

- * Eesti opositsioonipoliitikut Toobal, Laasi, Tuiksoo – juriidilise repressioonide ohvrid?
- * Kes keda? Kas arstid valitsust või valitsus arste?
- * Gruusias võitis valimised rahvas. Lobjakase ja Meikari säravad kommentaarid

Osalevad Urmi Reinde ja Mart Ummelas
saatejuht Heimar Lenk

Toetagem jääkarusid!

MTÜ Keskpäev kutsub üles võimete ja võimaluste piires toetama Tallinna Loomaaeda asukate söödaküna ja

-sõime rikastamiseks, iseäranis jääkarude elamistingimuste parandamiseks!

Toetust saab osutada rahaülekandega SEB panka a/a 10220069060013 või muul sobival viisil.

Palume MTÜ-ga Keskpäev ühendust võtta tel. 53337360 või aare.metsjärv@mail.ee

HELGI NESTRA

15.11.1935 – 01.10.2012

Mälestame erakonnakaaslast. Meie kaastunne perekonnale.

Keskerakonna Tartu linna piirkond

Professor ENN SEPPET

26.02.1950 – 29.09.2012

Mälestame toredat erakonnakaaslast. Meie siiras kaastunne perekonnale.

Keskerakonna Tartu linna piirkond